

INFO-SCOOP

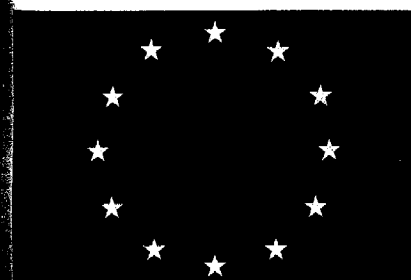
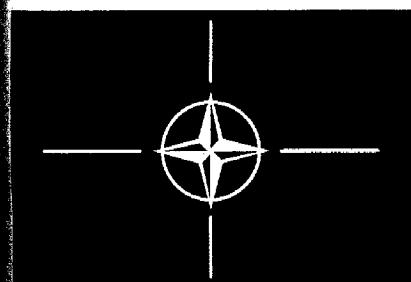

INHOUDSOPGAVE

5

11

VAN DE REDACTIE	2
COLOFON	2
VERKIEZINGEN IN HET VOORMALIG JOEGOSLAVIE	3
REPUBLICA SRPSKA	3
GEZAGSONDERMIJNING	3
SDS	4
SDA coalitie	4
SNS	4
SPRS	5
SRS	5
KLEINE PARTIJEN	5
PATSTELLING OF COALITIE	5
KOFFIEDIK KIJKEN	5
IS ER BEHOEFTE AAN LUCHTVERKENNING ?	7
OPERATIONELE INZET VAN VERKENNINGS F-16s	7
TECHNIEK	8
OPERATIONEEL GEBRUIK	8
NIEUWE NAMEN VOOR HET SOORT LUCHTDREIGING	9
UITEENZETTING	9
NIEUWE NAMEN	9
KERSTBOODSCHAP	10

VAN DE REDACTIE

Elnt P.W.T.S. Menting

Voor u ligt alweer de laatste Info-Scoop van 1997. Zoals ik al heb aangegeven in Info-Scoop nr. 01/23 jan 1997 is het een utopie gebleken dat de rust in de ons omringende landen zou terug keren in 1997.

Nu blijkt dat de verkiezingen in Republika Srpska zijn uitgedraaid op een nederlaag voor de SDS, is het maar de vraag welke richting het parlement uitgaat. Vdg drs R.W.A. Dirkse gaat in zijn artikel dieper in op de achtergronden van de gehouden parlementsverkiezingen. Tevens geeft hij aan, dat als de RS in haar huidige vorm zou op houden te bestaan de meer naar het oosten gerichte Serven in Pale wel eens zouden kunnen overgaan naar een, zoals hij stelt: "HEIM INS REICH" met haar Servische buurstaat. De gevolgen laten zich raden.

Ook in deze Info-Scoop een artikel op het gebied van de luchtdreiging, een gezamenlijke bijdrage van kap B. van Elk en aooi A.W. Breurkes.

In hun artikel "Is er behoefte aan luchtverkenning" trachten deze twee specialisten binnen 101 Militaire Inlichtingenpeloton u enig inzicht te geven in het feit dat er, ondanks het hele scala van verzamelorganen van de Sie G2, er toch nog behoefte zal bestaan aan verificatie van locaties van vijandelijke eenheden in de diepte van het vak. Tevens heeft de aooi Breurkes gemeend te moeten reageren op reacties die zijn ontstaan aan de hand van artikelen die door hen zijn geschreven in voorgaande Info-Scoop. In zijn artikel geeft hij tekst en uitleg over de benamingen die gehanteerd dienen te worden bij de drie vormen van luchtdreiging. Een en ander is tot stand gekomen in nauw overleg met het Kenniscentrum Luchtverdediging OCEDE.

Tot slot wenst de redactie van de Info-Scoop haar lezers prettige feestdagen en een zeer voorspoedig 1998. En voor hen die zijn uitgezonden een behouden thuiskomst.

Zoals aangegeven in de colofon is de Info-Scoop volledig samengesteld uit open bronnen.

Indien er uwerzijds op- of aanmerkingen zijn over de inhoud van deze publicaties, wordt u verzocht contact op te nemen met één van de redactieleden van de Info-Scoop (zie colofon).

COLOFON

INFO-SCOOP is een maandelijks uitgave van 101 Mipel.

Adres: Simon Stevinkazerne, MPC 41 A, Postbus 9012, 6710 HC Ede

Telefoon: 0318-683050/3073/3023

Redactie: Maj H.J. Jacobs, Elnt P.W.T.S. Menting, Sgt1 A. Wever

De **INFO-SCOOP** wordt verzonden aan die instanties welke functioneel belang hebben bij actuele informatie.

De inhoud van de **INFO-SCOOP** is volledig samengesteld uit open bronnen. Overname uit deze publikatie is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

VERKIEZINGEN IN HET VOORMALIG JOEGOSLAVIE

Vdg drs. R.W.A. Dirkse

REPUBLIKA SRPSKA

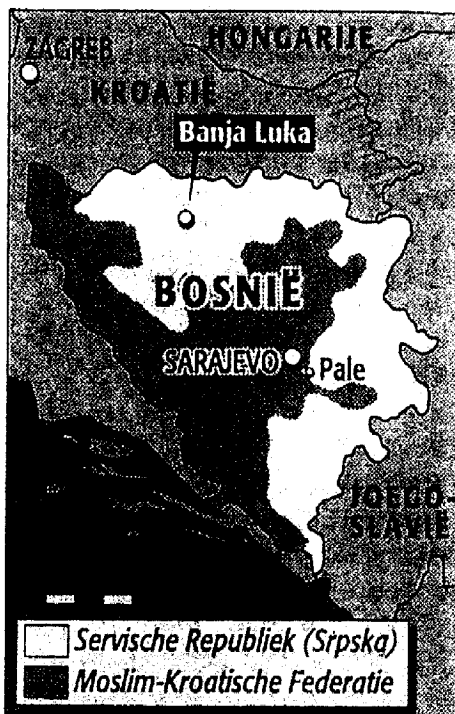
Op 22 en 23 november zijn in de Republika Srpska parlementsverkiezingen gehouden. De 1,1 miljoen stemgerechtigden werden in de gelegenheid gesteld een democratisch en wettig gekozen parlement te verkiezen.

Op 21 december zullen er in de andere Servische staat (het Servië van Joegoslavië) presidentsverkiezingen gehouden worden. Voor de vierde maal kunnen de Serven van het buurland Servië hun stem op de toekomstige president uitbrengen.

Ondanks het verschillende karakter van de beide verkiezingen vertonen ze op twee vlakken opvallende overeenkomsten: allereerst gaat het in beide verkiezingen om de toekomst van het gehele Servische volk. Ten tweede worden de twee verkiezingen gekenmerkt door enerzijds ultranationalistische en anderzijds pro-democratische bewegingen. Welk belang moet het westen nu hechten aan deze twee verkiezingen? Belangrijker nog is de vraag wat de uitkomst van de verkiezingen op termijn zal gaan betekenen voor de vrede in het gehele voormalig Joegoslavië.

In dit artikel zal wat dieper worden ingegaan op de achtergronden van de parlementsverkiezingen in de Republika Srpska. Tevens zal kort worden bekeken welke mogelijke gevolgen de uitkomst van de verkiezingen in de RS kan hebben tezamen met de uitkomst van de presidentsverkiezingen in Servië.

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van diverse open bronnen: naast artikelen uit de Frankfurter Allgemeine Zeitung, het Algemeen Dagblad, de NRC, de Volkskrant en de New York Times is ook nog gebruik gemaakt van de Bosnia Reports van Radio Free Europe Radio Liberty op internet. (Zie <http://www.rferl.org>)

Het parlement van de Republika Srpska (RS), welk in feite een onafhankelijke staat binnen de republiek Bosnië Herzegovina vormt, telt 83 zetels. Tot juli van dit jaar bestond het in Pale gezetelde parlement uit een grote groep extreme nationalistten. Zij stelden zich ten doel de Servische gemeenschap van Bosnië Herzegovina niet te laten overheersen door de andere etnische bevolkingsgroepen. Eenwording met de grote Servische buurstaat is het uiteindelijk streven van de radicaalste groep onder hen. Deze politiek leidde er automatisch toe dat de op 21 november 1995 in Dayton gemaakte afspraken sterk werden vertraagd of zelfs geheel werden gedwarsboomd. Een situatie waar het westen op zijn zachtst gezegd nogal 'ongelukkig' mee was.

Onder toenemende druk van de internationale gemeenschap gaf de toenmalige president van de RS, de wegens oorlogsmisdaden gezochte Radovan Karadzic, zijn presidentschap op en werd opgevolgd door de

toen 63-jarige professor in de biologie en eveneens nationalistische Biljana Plavsic. Op 14 september 1996 werd zij officieel door het Servische volk tot president van de Republiek Srpska gekozen. Maar binnen het sterk nationalistische kamp was de eenheid ver te zoeken. Ondanks de nationalistische toonzetting waarmee Plavsic haar politieke carrière begon, was zij al snel doordrongen van het feit dat de wederopbouw van de RS uit de pot van de internationale gemeenschap moest komen. Het door Karadzic veroorzaakte internationale isolement moest volgens Plavsic worden doorbroken door de verdragen van Dayton zoveel mogelijk na te leven. Dat leverde haar al gauw de steun van het westen op. Dit soort denkbeelden stond echter haaks op de ideologie van de overige SDS-leden. De Dayton akkoorden waren een straf voor het Servische volk en naleving hiervan werd gezien als heulen met het westen.

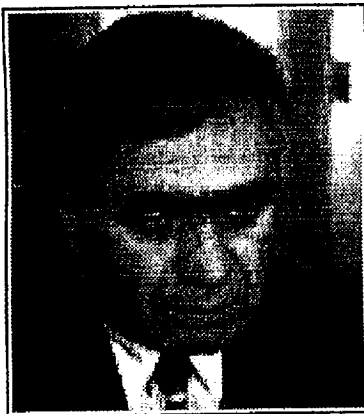
GEZAGSONDERMIJNING

Het botste steeds vaker tussen aanhangers van Karadzic en Plavsic. Het conflict draaide met name om het feit dat de Plavsicgetrouwen voorgoed een einde wilden maken aan de vermoedelijke corruptiepraktijken van Karadzic en de zijnen. De nieuwbakken president beschuldigde een groot aantal SDS parlementsleden van corruptie en zelfverrijking. Tevens werd Momcilo Krajisnik, het Servische hoofd van het driekoppige Bosnische presidium, naast corruptie ook van verregaande zelfverrijking beticht. De dievenpraktijken van een groot deel van de SDS partijtop en de starre houding ten aanzien van de vredesafspraken ondermijnden het legitieme gezag van de president van de RS. Ook het politieapparaat raakte in deze machtsstrijd verward. Hoge politiefunctionarissen konden met gemak door de Karadzic getrouwen worden omgekocht. Het verlengstuk van de presidentiële macht raakte door dit soort praktijken onderling verdeeld. Gevolg hiervan was dat de macht van

de wettig gekozen president langzaam maar zeker verder afbrokkelde. Uiteindelijk liep het conflict tussen Plavsic en de overige leden van de SDS zo hoog op dat Plavsic geen andere uitweg meer zag dan te besluiten de machtsbasis van de SDS te ondergraven door het parlement te ontbinden. In juli werd het parlement in naam ontbonden, maar de parlementsleden gaven geen gehoor aan het presidentiële decreet en konden voorsnog rustig doorgaan met hun 'werkzaamheden'. Gevolg hiervan was dat de SDS partijtop de president uit de partij gooide. Er dreigde een langdurig conflict tussen parlement en president te ontstaan.

SDS

Uit angst dat de internationale gemeenschap bij monde van de Hoge Vertegenwoordiger Carlos Westendorp de SDS zou verbieden, ging Momcilo Krajisnik, de belangrijkste volgeling, van Karadzic door de bocht. Hij stemde alsnog in met het

Krajisnik

ontbinden van het parlement en het deelnemen van de SDS aan nieuwe parlementsverkiezingen mits er nieuwe presidentsverkiezingen zouden worden gehouden. De presidentsverkiezingen zullen uiteindelijk pas in september 1998 worden gehouden. Dat geeft de meer democratische krachten bij monde van Plavsic ruimschoots de tijd verder te werken aan de versteviging van de politieke macht. De SDS is onder voorzitterschap van Aleksa Buha met tegenzin

de verkiezingen ingegaan. De partij ziet de Republika Srpska als een soevereine staat en is fel tegen samenwerking met de Moslim-Kroatische Federatie (MKF). Een van de belangrijkste afspraken in de Dayton akkoorden: het vrij terugkeren van vluchtelingen naar hun oorspronkelijke woongebieden wordt door de SDS het felst bestreden. De onderlinge strijd en de opkomst van andere politieke alternatieven zorgde ervoor dat de SDS slonk van 45 naar 23 zetels. De SDS is weliswaar nog steeds de grootste partij maar haar absolute meerderheid is zij kwijt.

SDA COALITIE

De tweede partij in de parlementsverkiezingen in de RS is de moslim coalitie: Partij voor Democratische Actie SDA, welk onder invloed staat van president Izetbegovic en de voormalige premier van Bosnië Herzegovina Silajdzic. Ook de moslim vluchtelingen uit de RS hebben hun stem kunnen uitbrengen in de MKF. Het is niet verrassend dat de SDA haar steun vindt bij deze groep. Bovenaan de agenda van de partij prijkt de gedachte dat Bosnië als eenheidsstaat bewaard moet blijven. Oorlogsmisdadigers moeten worden bestraft. Dayton moet op het militaire vlak worden nageleefd. De SDA

speelde voorheen geen prominente rol in het door Serven gedomineerde parlement (zij kon zich weliswaar beroepen op 14 zetels). De partij heeft er uiteindelijk 2 zetels bij gewonnen en is op 16 uitgekomen.

SNS

Plavsic richtte in augustus haar eigen politieke partij op: de Servische Volksunie SNS. De bakermat van de SNS ligt in het noordwestelijke deel van de Republika Srpska, in Banja Luka. Met deze nieuwe partij zou zij de verkiezingen ingaan. De partij van Plavsic voert een meer pragmatische politiek. Haar volgelingen vindt zij voor een groot deel in overgelopen SDS aanhangers. Zij zijn de corruptie en machtspraktijken van zetbaas Karadzic meer dan beu. Naast de weg van democratisering stelt de SNS in haar partijprogramma dat er haast moet worden gemaakt met de privatisering en het aanhalen van de internationale contacten. Dat de SNS zich mag heugen op de steun uit het westen hebben de voorvallen in Banja Luka wel bewezen. Met steun van SFOR heeft de SNS de staatsradio en -televisie in handen gekregen. Deze media werden voorheen nauwgezet door de SDS in Pale gecontroleerd. Deze steun heeft ertoe geleid dat de SNS, zij het in een betrekkelijk korte

Plavsic en Buha in oude tijden.

tijd, toch een redelijk succesvolle campagne heeft kunnen houden. Uiteindelijk heeft de Partij van Plavsic 15 zetels verkregen.

SPRS

Een andere partij die succesvol was in de parlementsverkiezingen is de Socialistische Partij van de RS: de SPRS. De partij staat onder invloed van de Joegoslavische president Milosevic. Onder leiding van de als gematigd bekend staande voorzitter Radisic onderstreept de SPRS dat het vredesakkoord van Dayton volledig moet worden nageleefd. Dat betekent dat de SPRS bereid is tot samenwerking met de MKF. De SPRS benadrukt echter dat de Servische entiteit behouden moet worden. Milosevic heeft de afgelopen weken herhaaldelijk druk uitgeoefend op de partijvoorzitter om vooral een mogelijke coalitie met de SNS niet uit te sluiten, Radisic heeft zich echter tot op heden niet uitgesproken voor een mogelijke coalitie met Plavsic. De SPRS heeft 9 zetels verkregen.

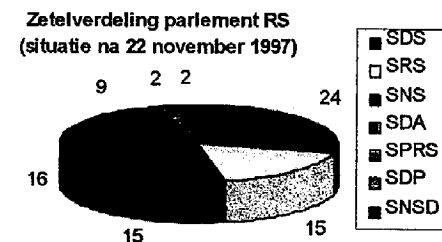
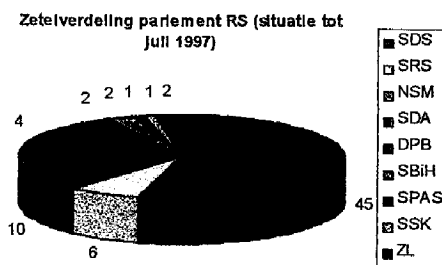
SRS

De laatste partij die aan invloed sterk heeft gewonnen is de Servische radicale partij SRS die onder leiding staat van Nikola Poplasen. Mede dankzij het politieke gekonkel binnen de SDS heeft deze radicale partij een sterke stijging van het aantal zetels vertoont. Over de internationale gemeenschap laat de radicaal Poplasen geen onduidelijkheden bestaan: SFOR moet met onmiddellijke ingang vertrekken. De SRS streeft ernaar de RS en het Servië van Joegoslavië tot een eenheidsstaat te verbinden. Aan de andere kant van de grens is de oprichter van de Servische Radicale Partij, de Servische presidentskandidaat Seselj dezelfde mening toegedaan. De radicalen hebben weliswaar een zetelwinst geboekt van 6, maar met 15 zetels is de kans op een meerderheidscoalitie met de SDS echter verkeken.

KLEINE PARTIJEN

Tot slot hebben nog twee kleine sociaal-democratische partijen, de SDP uit de Moslim Kroatische Federatie en de SNS DEM uit de RS elk 2 zetels behaald, welk het totaal aan parlementszetels op 83 brengt.

ZETELVERDELING

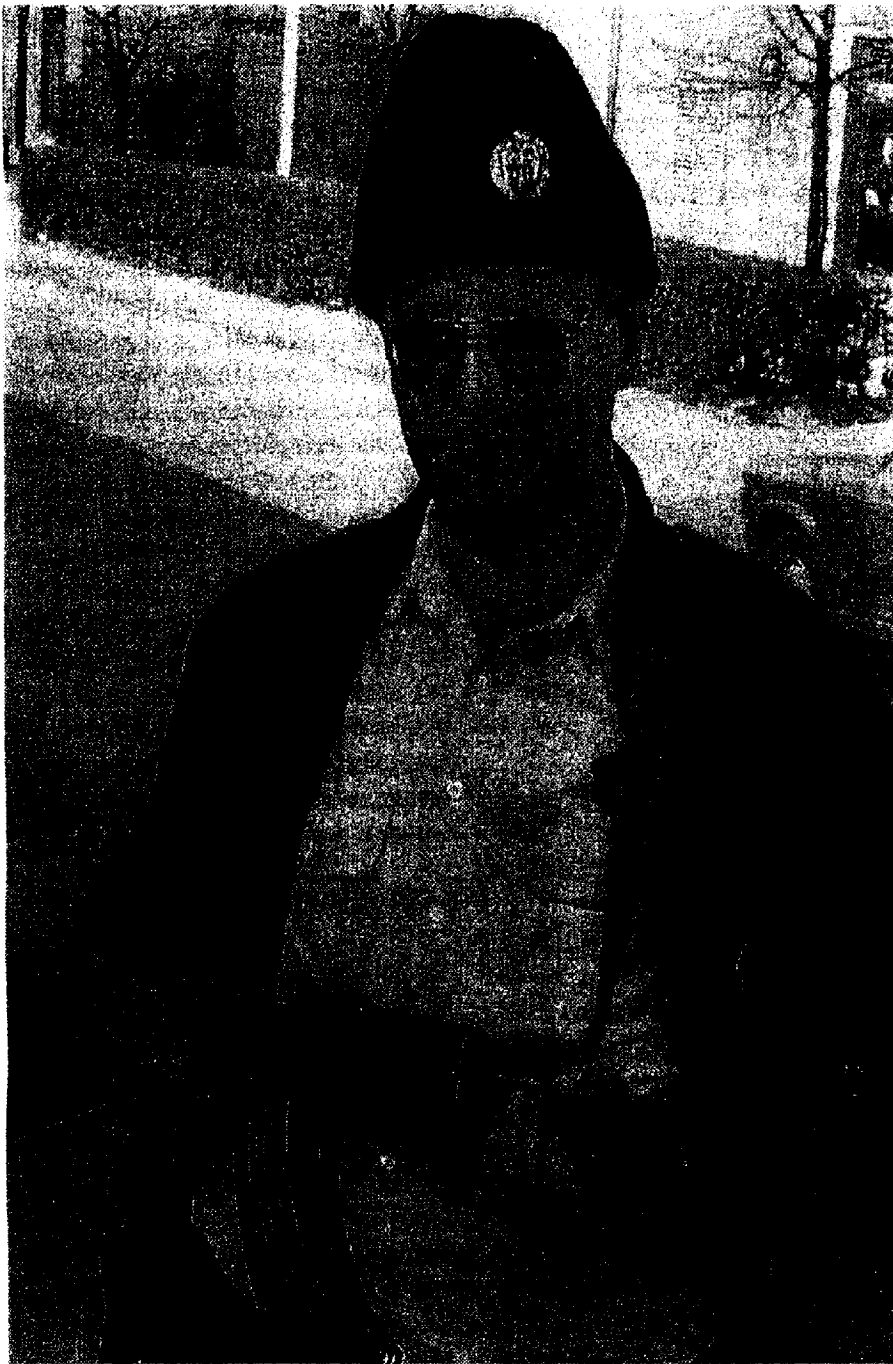
PATSTELLING OF COALITIE

Nu de verkiezingen in RS zijn uitgedraaid op een nederlaag voor de SDS en de kans dat de radicaalste partij, de SRS, een plaats in de regering inneemt hierdoor sterk is geslonken, is het nog maar de vraag welke richting het parlement uitgaat. Vast staat dat als de democratie in de RS wil overleven, het onoverkomelijk is dat er een coalitie moet worden geformeerd. De SDS heeft voorlopig aangekondigd de uitslag te zullen verwerpen. Met name de winst van de moslim partij en de kleine Kroatische partij heeft de SDS doen besluiten de verkiezingsuitslag te negeren. Een mogelijke coalitie zou ditmaal wel eens in het voordeel van de gematigde partijen kunnen vallen. De SNS zou hierbij echter een coalitie met *alle* andere partijen aan moeten gaan.

Plavsic kan naar alle waarschijnlijkheid rekenen op de steun van de twee kleinere partijen, maar of het tot een samenwerking met de SPRS zal komen is nog maar de vraag. Een coalitie zou ook inhouden dat er steun moet worden gezocht bij de partij van de moslimcoalitie SDA. Als deze coalitie met de vier andere partijen gerealiseerd zou worden, dan zou dit een enorme doorbraak betekenen voor het democratiseringsproces in de RS. Niet alleen zou het de legitimiteit van de RS kunnen betekenen, maar ook een versnelde terugkeer van de Kroatische- en Moslimvluchtelingen zou door deze uitkomst, geheel in de geest van Dayton, bespoedigd kunnen worden. De vraag is echter of Plavsic dan haar ware gezicht zal laten zien of alleen de hulp van de internationale gemeenschap heeft ingeroepen om de machtsstrijd met haar rivaal Karadzic te beslechten...

KOFFIEDIK KIJKEN

Een andere mogelijkheid zou zijn dat de RS in haar huidige vorm op zal houden te bestaan. Het is wellicht mogelijk dat de meer naar het oosten gerichte Serven in Pale wel eens zouden kunnen overgaan naar een 'Heim ins Reich' met haar Servische buurstaat. Tot op heden heeft zo'n doemscenario niet kunnen spelen omdat de belangrijkste hoofdrolspeler, Milosevic, niet wenst over te gaan tot het uitbreiden van het Joegoslavische grondgebied. Maar voor Milosevic, die nu president van een Joegoslavië zonder Montenegro dreigt te worden zou het einde wel eens sneller nabij kunnen zijn dan verwacht. Milosevic zou wel eens een zelfde lot beschoren kunnen zijn als Gorbatsjov. Het was immers eind 1991 in de Sovjet-Unie ook niet mogelijk om naast de federatiepresident Jeltsin nog een unie president in de gedaante van Gorbatsjov aan te houden. Het is wellicht niet ondenkbaar dat, indien de ultranationalist Seselj de verkiezingen op 21 december wint en de hui-

De Servische presidentskandidaat Seselj in 1991

dige patstelling tussen de politieke partijen aanhoudt, er wel eens gezocht kan worden naar deze dramatische ommekeer in de Joegoslavische geschiedenis. Maar zoals het kopje dat al aangeeft blijft dit koffiedik kijken...

IS ER BEHOEFTE AAN LUCHTVERKENNING ?

Gezamenlijke bijdrage van kap B. van Elk en Aooi A.W. Breurkes

In de laatste uitgave voor 1997 van onze INFO-SCOOP willen wij u, als onze lezers, op de hoogte brengen van de laatste stand van zaken op het gebied van de Luchtdreiging.

Onder de kop "is er behoefte aan luchtverkenning" zal kap van Elk ingaan op de aanschaf van een nieuwe waarnemingspod voor de F-16's van onze KLu.

Daarna zal aooi Breurkes een aantal door ons gebezigde termen wijzigen in nieuwe; dit laatste naar aanleiding van een vruchtbaar gesprek met collega's van COKL/School Luchtverdediging.

Foto's afkomstig uit "de Vliegende Hollander", december 1997.

IS ER BEHOEFTE AAN LUCHTVERKENNING ?

Als lid van het ASIC van 1 Div "7 Dec" kan ik deze vraag volmondig met ja beantwoorden. Zeker op het niveau van de divisie is er behoefte aan luchtverkenning. In het gehele scala van verzamelorganen van de sie G2 (ASIC) is er toch dikwijls behoefte aan een verificatie van de locatie van bepaalde vijandelijke eenheden in de diepte van het vak en zelfs in het vak van de naast hogere commandant. Zolang de RPV nog niet vliegt danwel dat deze doelen buiten het bereik van de RPV liggen is er behoefte aan luchtverkenning (in luchtmacht termen Tactical Reconnaissance ofwel TACREC genoemd). TACREC is binnen de NAVO in de eerste plaats toebedeeld aan AIR-

CENT. De Legerkorpscommandanten kunnen middels een Intelligence Request aan COMAIRCENT verzoeken om gegevens uit deze luchtverkenningen. Echter op verzoek van de Legerkorpscommandanten kan de uitvoering van een specifieke luchtverkenning worden gedelegeerd aan die desbetreffende Legerkorpscommandanten.

In het blad ARMEX van november '97 las ik het artikel over de aanschaf van de "MARS", een speciaal verkenningmiddel dat onder een vliegtuig gehangen kan worden. Dit artikel vormt de kapstok waaraan ik deze bijdrage ophang.

TACREC wordt door onze KLu gevlogen met een F-16A gevechtsvliegtuig dat speciaal is uitgerust met een z.g. "verkenningpod" (= gondel onder de buik van de F-16). In deze "pod" bevindt zich de waarnemingsapparatuur, welke doorgaans bestaat uit fotocamera's (al dan niet digitaal en al dan niet voorzien van infrarood of andere geavanceerde optisch hulpmiddel) en eventueel een waarnemingsradarsysteem. Onze KLu beschikt over één squadron wat is uitgerust voor deze taak, namelijk 306 Squadron op de vliegbasis Volkel.

OPERATIONELE INZET VAN VERKENNINGS F-16S

Bij onze KLu is TACREC onder te verdelen in vijf verschillende manieren van optreden, te weten :

"Pin Point Recce"

Zoals de aanduiding al doet vermoeden is dit de verkenning van een OBJECT of PUNT, zoals een brug, viaduct, kruispunt van wegen c.q. een

reeds door andere middelen vastgestelde locatie voor een commandopost of een verzamelgebied.

"Line Search"

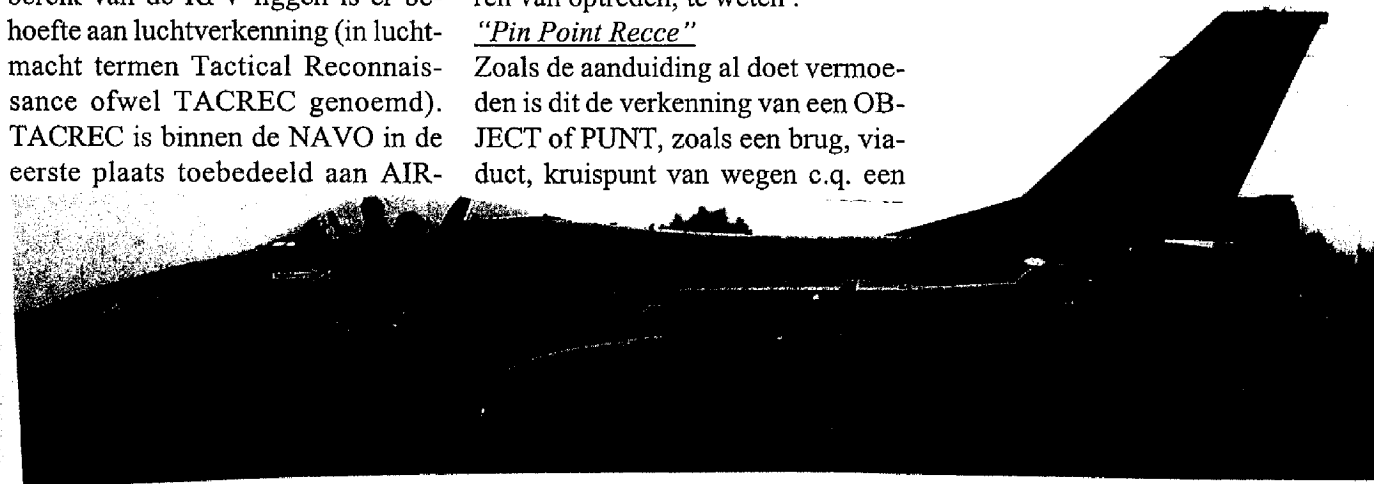
Bij de Line Search is er sprake van het "afvliegen" van een van te voren geplande route. Dit kan zijn een stuk weg om te verifiëren of er b.v. militair verkeer plaatsvindt of het vliegen van punt "A" naar punt "B" (twee markante punten in het terrein om b.v. de status van een verdedigingsgordel te verkennen.

"Area Search"

Dit is de verkenning van een gebied om te bezien of er in dat gebied militaire activiteiten zijn zoals b.v. het inrichten van een verzamelgebied of een landingsgebied voor een luchtlandingsactie. U begrijpt wel dat deze laatste een behoorlijk zware taak is voor de vlieger. Immers hij dient actief zijn vliegtuig te besturen en tegelijkertijd rond te speuren naar enige militaire activiteiten.

"Recce Attack Interface"

In deze situatie treedt het verkenningvliegtuig op als een soort "voorstekverkenner" bij een patrouille. Het verkenningvliegtuig is in feite de ogen van de aanvalsmacht die achter de verkenners aanvliegt. De verkenners rapporteert aan de leider van de aanvalsmacht wat hij op zijn weg kan verwachten. Als we de aanval op een divisiecommandopost als voorbeeld nemen kan de verkenners aangeven waar de luchtverdediging gepositioneerd is en waar zich de waardevolle objecten bevinden.

"Battle Damage Assessment"

Wanneer een z.g. Battle Damage Assessment missie gevlogen wordt door onze verkenners, gebeurt dit altijd na afloop van een beschieting of een aanval van gevechtsvliegtuigen. De taak van de verkenners is in deze het in kaart brengen van de aan de vijand toegebrachte schade. Doordat de missie op foto is vastgelegd kunnen inlichtingenspecialisten van b.v. genie, artillerie en/of luchtmacht vaststellen in welk percentage het doel vernietigd is en hoe lang men denkt dat het herstel van de schade gaat duren. U moet hierbij denken aan schade aan bruggen, viaducten en vliegvelden.

TECHNIEK

Direct na aankomst worden de filmrollen uit de Orpeus-pod gehaald voor verdere behandeling in de MFPU.

Zoals ik reeds eerder schreef beschikt de F-16 van 306 Sq over een "verkenningssysteem". Dit was tot het begin van dit jaar de "ORPHEUS" pod welke in het begin van de 70-er jaren geleverd is door de firma Oude Delft (OLDELFT). Anno 1997 is de inhoud van deze "pod" verouderd en ongeschikt geworden voor de verkenning. Inlichtingenspecialisten verwachten heden ten dage betere kwaliteit van deze middelen. Daarom is de KLu recent (begin 1997) overgestapt op de "MARS"-pod (MARS staat voor Medium Altitude Reconnaissance System). Dit systeem, uitgerust met twee Kh-87 camera's met lenzen van 300 mm, is verpakt in een grote gondel van de Deense firma Per Udsen. Intussen vliegen dagelijks Nederlandse F-16 verkenners boven Bosnië-Herzegovina met dit systeem vanaf de vliegbasis Villafranca. Nadat de verkenningssysteem door de

F-16 gevlogen is, worden de camera's van de verkenningssysteem ontdaan van hun films en deze worden met moderne, snelle ontwikkelmachines ontwikkeld en gedroogd. Vervolgens gaan inlichtingenspecialisten op het gebied van interpreteren van foto's met deze foto's aan de gang. Daar waar deze interessante inlichtingen/gegevens bevatten, worden ze gemarkeerd en middels digitale techniek omgezet tot digitale foto's welke via een computer en data-link-verbindingen aan de inlichtingensecties van AIRCENT c.q. de aanvrager ter hand gesteld.

De filmcassettes van het Medium Altitude Reconnaissance System (MARS) zijn van een flinker kaliber dan die van het Orpeus-systeem.

Aangezien de techniek van vandaag, morgen verouderd is, wordt er op dit moment alweer onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om buiten fotocamera's ook andere z.g. "real-time" waarnemingsmiddelen in te bouwen in de verkenningssysteem van de vliegtuigen, zodat de opdrachtgevende grondcommandant in staat is om in het verlengde van de UAV, "real-time" mee te kijken tijdens de verkenningssysteemvlucht en eventueel aanvullende opdrachten te verstrekken aan de piloot.

OPERATIONEEL GEBRUIK

Ongeveer een jaar of vijf geleden is er binnen de NAVO een discussie gestart over het nut en de waarde van luchtverkenningen. Naar Amerikaans inzicht was het gebruik van bemande verkenningssysteemvliegtuigen veel te duur en zij propageerden het opheffen van verkenningssysteem squadrons, zoals 306 Sq, ten gunste van verkenningssysteem squadrons uitgerust met UAVs (Unmanned

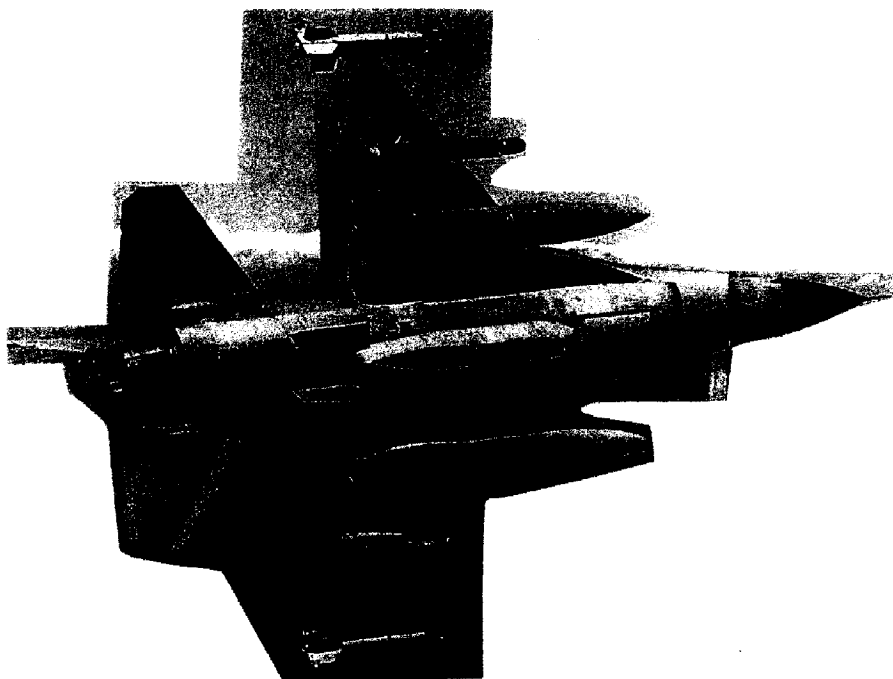
Aerial Vehicles). In de ogen van de Amerikanen hadden de nieuw ontwikkelde UAVs zoals de Predator grote voordelen, zoals:

- relatief goedkoop in aanschaf, in elk geval veel goedkoper dan een modern straalvliegtuig;
- weinig lawaai;
- geringe radarreflectie (is zeer gunstig t.o.v. de radarsystemen van de luchtdoelartillerie);
- nauwelijks personeelsverliezen; immers de "bestuurder" van de UAV doet dat relatief veilig vanaf de grond in een voertuig achter een beeldscherm.

Andere NAVO-landen waren, op dat moment, niet overtuigd van deze Amerikaanse zienswijze en hielden vast aan het beproefde concept van het "bemande" verkenningssysteemvliegtuig. Dit hield in dat Nederland, België, Engeland en b.v. ook Denemarken overgingen tot het zoeken naar vervangers van hun op dat moment in gebruik zijnde systemen. Thans is het zo dat een deel van de landen toch inziet dat de komst van de UAV ook voordelen biedt, met name op het niveau van divisie en legerkorps en zo zien we dat o.a. ook Nederland een compagnie met RPV uitrust welke gaan fungeren als de luchtverkenning van de G2 van de divisie.

Tijdens de GOLF-oorlog moesten de Amerikanen erkennen dat er toch behoefte was aan "bemande" TACREC. Deze TACREC is voor het merendeel gevlogen door de Fransen en Engelsen met o.a. Mirage F-1CR en Tornado's. Met name bij Recce Attack Interface missies was er, ook bij de Amerikanen, behoefte aan een "drie dimensionaal" beeld van het doel, zoals alleen de ogen van een mens dat waarnemen. Ook boven Bosnië. Intussen hebben de Amerikanen toch weer een Squadron "bemande" verkenners, door een National Guard Squadron, uitgerust met F-16, eveneens te voorzien van het MARS-verkenningssysteem.

In de toekomst kan verwacht worden dat verkenningen door vliegtuigen (de z.g. TACREC) uitgebreid zullen worden met een aantal taken zoals radar-

verkenningen en elektronische verkenningen. De moderne generatie radars is dermate gering van omvang dat zij zich relatief gemakkelijk laat onderbrengen in een "pod". We moeten hierbij denken aan Sideways Looking Airborne Radars (SLAR) danwel Synthetic Aperture Radars

(SAR). Het grote voordeel bij het gebruik van radar voor waarneming is de weersafhankelijkheid en het feit dat de opnames reeds digitaal zijn en daardoor gemakkelijker met een data-link te versturen zijn. Ten aanzien van de elektronische verkenning is de verschuiving gelegen in het feit dat tot

voor kort speciaal uitgeruste vliegtuigen van een redelijke omvang nodig waren om al de speciale radaropsporings- en verwerkingsapparatuur te herbergen. Anno vandaag zijn m.n. de Fransen erin geslaagd om een tactische EOY-pod te ontwikkelen welke onder een Mirage F1CR gehangen kan worden. Ook hier geldt dat dit kleinere middel relatief goedkoop op de wereld wapenmarkt te verkrijgen is, dus ook voor landen met een klein defensie budget. Uiteindelijk moeten we uitkijken dat wij in een toekomstig conflict niet met onze eigen wapens om de oren geslagen worden. Met al deze vernieuwingen blijft het zinvol om gebruik te blijven maken van de TACREC, welke de luchtmacht ons als "grond-inlichtingensecties" biedt.

Zodra er nieuwe ontwikkelingen te melden zijn op het gebied van waarneming met behulp van de derde dimensie zullen wij daar zeker over publiceren.

NIEUWE NAMEN VOOR HET SOORT LUCHTDREIGING

In een aantal voorgaande Info-Scopen en in het blad de Onderofficier (uitgave oktober 1997) is het onderwerp "Luchtdreiging in de meest algemene zin" door ons verwoord. Hierin hebben wij een onderverdeling gemaakt in het soort luchtdreiging en gekozen voor passieve-, actieve- en passieve/actieve luchtdreiging. Een aantal lezers van de hierboven genoemde bladen hebben hierop zowel in positieve, als kritische zin gereageerd. In deze bijdrage willen wij op deze reacties ingaan.

UITEENZETTING

Toen wij aan het item luchtdreiging begonnen, is er door ons gezocht naar een juiste benaming voor de onderverdeling. Voor de uitvoering van de verkenningen hebben wij gekozen voor "passieve luchtdreiging". De reden was, dat de vijandelijke lucht-

strijdkrachten ons wel lastig vallen door informatie over ons in te winnen, maar eigenlijk geen daadwerkelijke acties uitvoeren, zoals aanvalen met bommen. Daarom de keuze voor passief.

Echter, bij de benaming van de "actieve luchtdreiging" kwamen de lezers terug op het eerste item de "passieve luchtdreiging". Door hen werd deze laatste ook als een actieve vorm gezien. Tevens vonden de lezers dat het beschrijven van de passieve- en actieve luchtdreiging beter direct verwoord kon worden.

De conclusie was, dat een en ander niet duidelijk is overgekomen en dat we moesten zoeken naar andere duidelijkere benamingen.

NIEUWE NAMEN

In nauw overleg met de vertegenwoordigers van het Kenniscentrum Luchtverdediging van het OCEDE, die het monitorschap over de luchtdreiging heeft, zijn wij tot een nieuwe formulering van de namen gekomen.

PASSIEVE LUCHTDREIGING

De vorm "Passieve Luchtdreiging" zal nu worden genoemd: "luchtdreiging met een verkennend karakter".

ACTIEVE LUCHTDREIGING

De "Actieve Luchtdreiging" zal voortaan "Luchtdreiging in de vorm van Hard-kill en Soft-Kill" worden genoemd.

PASSIEVE / ACTIEVE LUCHTDREIGING

De "Passieve / Actieve Luchtdreiging" zal voortaan "Hard-kill en Soft-kill" worden genoemd.

Zoals u ziet blijven de drie vormen van luchtdreiging bestaan, maar hebben een andere benaming gekregen. Wij hopen, dat deze nieuwe benaming voor eenieder meer duidelijkheid zal geven. Eenzelfde, juiste taal spreken is noodzakelijk om misverstanden te voorkomen.

Bij deze willen wij iedereen, die gereageerd heeft bedanken voor hun positieve inbreng.

Het personeel van 101 Mipel

Wenst iedereen

*Een prettig kerstfeest
En een gelukkig nieuw jaar*